CĒSU NOVADA PAŠVALDĪBA
AUGŠLĪGATNES PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDE
"ZVANIŅI"
Reģistrācijas Nr. 40900036240, Nodokļu maksātāja Reģ. Nr. 90000031048
Sporta iela 14, Augšlīgatne, Līgatnes pagasts, Cēsu novads, LV-4108
Tālr. 28661216; e-pasts: augsligatnes.pii@cesunovads.edu.lv
www.zvanini.lv

Līgatnes pagastā, Cēsu novadā

APSTIPRINĀTS
Ar Augšlīgatnes PII "Zvaniņi" vadītājas
01.09.2025. Rīkojumu Nr. BZ18-1-8/2025/8

Kārtība Nr. 21
SPECIĀLO VAJADZĪBU NOTEIKŠANAS UN INDIVIDUĀLĀ IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS APGUVES PLĀNA IZSTRĀDES UN ĪSTENOŠANAS KĀRTĪBA

Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta Nr.556

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka prasības, kādas izvirzāmas vispārējās izglītības iestādēm (turpmāk – izglītības iestādes), lai to īstenotajās pirmsskolas, vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības programmās uzņemtu izglītojamos ar speciālām vajadzībām (turpmāk – izglītojamie).
2. Izglītības iestāde nodrošina izglītojamam nepieciešamos atbalsta pasākumus atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumam.
3. Izglītojamo atbilstoši valsts vai pašvaldības pedagoģiski medicīniskās komisijas (turpmāk – pedagoģiski medicīniskā komisija) atzinumam uzņem:
   3.1. izglītības iestādes vispārizglītojošā klasē vai pirmsskolas izglītības grupā vispārējās izglītības programmas vai speciālās izglītības programmas apguvei;
   3.2. izglītības iestādes speciālās izglītības klasē vai speciālās pirmsskolas izglītības grupā speciālās izglītības programmas apguvei.
4. Izglītojamiem, kuriem nav pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinuma, bet kuriem konstatētas attīstības vai mācīšanās grūtības, izglītības iestādes atbalsta speciālisti (izglītības vai klīniskais psihologs, logopēds, skolotājs logopēds vai speciālais pedagogs), pamatojoties uz pilngadīga izglītojamā, nepilngadīga izglītojamā vecāku, bāriņtiesas iecelto aizbildņu vai aizgādņu (turpmāk – likumiskais pārstāvis) iesniegumu, veic attiecīgi pedagoģisko vai psiholoģisko novērtējumu un sniedz atzinumu. Atzinumā norāda ieteicamos atbalsta pasākumus atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumam vai citus izglītojamam piemērotus pasākumus. Ja izglītojamā likumiskais pārstāvis nesadarbojas ar izglītības iestādi, pedagoģiskais vai psiholoģiskais novērtējums tiek veikts pēc izglītības iestādes iniciatīvas, par to informējot izglītojamā likumisko pārstāvi.
5. Lai nodrošinātu atbalsta sniegšanu izglītojamam:
   5.1. izglītības iestādes pedagogi saskaņā ar pedagoģiski medicīniskās komisijas vai izglītības vai klīniskā psihologa, logopēda, skolotāja logopēda vai speciālā pedagoga ieteikumiem un atbilstoši izglītojamā speciālajām vajadzībām, sadarbojoties ar izglītojamā likumiskajiem pārstāvjiem vai pilngadību sasniegušu izglītojamo, izstrādā individuālu izglītības programmas apguves plānu (turpmāk – plāns) (2. pielikums);

5.2. plānā ietver atbalsta pasākumus, ņemot vērā izglītojamā traucējumus;

5.3. izglītības iestāde atbilstoši izglītojamā speciālajām vajadzībām un šo noteikumu 1. pielikumam nodrošina izglītības iestādes vides pieejamību, atbilstošu mācību procesa organizāciju, mācību un tehniskos līdzekļus, pedagoģisko un atbalsta personālu.

6. Vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības programmā plānu izstrādā laikposmam, kas nepārsniedz vienu mācību gadu. Pirmsskolas izglītības programmā plānu izstrādā laikposmam, kas nepārsniedz 12 mēnešus.

7. Izglītības iestādes vadītājs apstiprina izglītojamo speciālo vajadzību noteikšanas kārtību, kā arī plāna izstrādes un īstenošanas kārtību, nosakot katras plāna īstenošanā iesaistītās personas pienākumus un atbildību un par plāna īstenošanu atbildīgo pedagogu.

8. Plāna īstenošanas gaitu ne retāk kā divas reizes mācību gada laikā kopīgi izvērtē izglītojamais, izglītojamā likumiskie pārstāvji un plāna īstenošanā iesaistītie pedagogi.

9. Ja, izvērtējot plāna īstenošanas gaitu, konstatē, ka atbalsta pasākumu piemērošana palīdzējusi izglītojamam sasniegt plānā noteiktos mērķus, tad par plāna īstenošanu atbildīgais pedagogs sadarbībā ar izglītojamo, izglītojamā likumiskajiem pārstāvjiem un pedagogiem veic plānā izmaiņas, tās nesaskaņojot ar atzinumu sniegušo pedagoģiski medicīnisko komisiju vai šo noteikumu 4. punktā minētajiem atbalsta speciālistiem, kas sniedza atzinumu. Ja atbalsta pasākumu piemērošana nav palīdzējusi izglītojamam sasniegt plānā noteiktos mērķus, sadarbībā ar pedagoģiski medicīnisko komisiju vai šo noteikumu 4. punktā minētajiem atbalsta speciālistiem, kuri sniedza atzinumu, veic atkārtotu speciālo vajadzību novērtēšanu.

10. Izglītības iestādes dibinātājs papildus šo noteikumu 1. pielikumā minētajiem atbalsta pasākumiem var īstenot citus pasākumus mācību procesa, vides pieejamības un atbalsta personāla nodrošināšanai.

2. Noslēguma jautājumi

2.1. Kārtība, par Speciālo vajadzību noteikšanas un individuālā izglītības programmas apguves plāna izstrādes un īstenošanas kārtība, glabājas pie lietvedes kabinetā, kā arī ELIIS sistēmā sadaļā dokumenti.

Augšlīgatnes pirmskolas izglītības iestādes "Zvaniņi" vadītāja Daiga Ceipiniece

2025.gada 1.septembrī

1.pielikums

Atbalsta pasākumi izglītojamiem ar speciālām vajadzībām vispārējās izglītības programmas apguvē

Izglītojamo attīstības traucējumu veids	Mācību procesa organizācijas principi (laika plānojums mācību stundās, metodes, pārbaudes darbu sistēma u. c.)	Papildus individualizēti atbalsta pasākumi mācību satura apguvei/pedagoģiskā intervence (ārpus mācību stundām)	Mācību un tehniskie līdzekļi mācību vides nodrošināšanai (mācību materiāli, tehnoloģijas, mācību aprīkojums, telpu iekārtojums u. c.)	Nepieciešamais atbalsta personāls
1. Atbalsta pasākumi izglītojamiem ar redzes traucējumiem				
Neredzīgi izglītojamie Vājredzīgi izglītojamie	1. Pagarināts darba izpildes laiks – līdz 100 % no kopējā darba laika. 2. Pārbaudes darbos palielināts starpbrīžu skaits (ja nepieciešams). 3. Pārbaudes darbos un eksāmenos, veicot liela apjoma uzdevumus, atļauts lasīt priekšā uzdevuma nosacījumus	Neredzīgiem izglītojamiem: 1. Papildu nodarbības speciālā pedagoga vai speciālās izglītības skolotāja vadībā, kurš specializējies darbam ar izglītojamiem ar redzes traucējumiem (orientēšanās un mobilitāte, Braila raksta apguve, taktilās grafikas lasīšana, sadzīves un sociālo iemaņu veidošana). Vājredzīgiem izglītojamiem: 1. Papildu nodarbības speciālā pedagoga vai speciālās izglītības skolotāja vadībā, kurš specializējies darbam ar izglītojamiem ar redzes	Neredzīgiem izglītojamiem: 1. Mācību līdzekļi Braila rakstā un taktilās grafikas uzskates līdzekļi atbilstoši izglītības programmai. 2. Braila rakstāmmašīnas, Braila papīrs (160 g). 3. Audioieraksti un tehniskie līdzekļi, lai nodrošinātu iespēju noklausīties lielāka apjoma tekstus. 4. Baltais spieķis. 5. Specializētas datorprogrammas neredzīgajiem lietotājiem (IT, komunikācijas, orientēšanās). 6. Braila displejs. 7. Tiflotehnika neredzīgiem lietotājiem atbilstoši nepieciešamībai (mērinstrumenti ar skaņas funkciju, krāsu noteicējs, mājsaimniecības aprīkojums ar skaņas funkciju u. tml.). 8. Atbilstošs izglītības iestādes iekārtojums – vides objektu noformējums Braila rakstā (piemēram, plāksnītes pie durvīm, informatīvi paziņojumi	1. Speciālais pedagogs darbā ar vājredzīgiem un neredzīgiem izglītojamiem. 2. Kvalificēts pedagogs vai pedagoga palīgs, kas pārzina Braila rakstu, orientēšanās un mobilitātes, sociālo un sadzīves iemaņu veidošanas metodiku

		traucējumiem, redzes uztveres attīstīšanai un funkcionālās redzes stimulēšanai atbilstoši nepieciešamībai	Braila rakstā, skaņas signāli pie svarīgākajām telpām, reljefas vadlīnijas grīdā iekštelpās un ar atšķirīgu reljefu struktūru – ārējā vidē). Vājredzīgiem izglītojamiem: 1. Mācību līdzekļi palielinātā rakstā un individuāli pielāgoti uzskates līdzekļi atbilstoši izglītības programmai (pastiprināta iespieduma līnijas, rūtiņas). 2. Darba vietas izvēle un apgaismojuma nodrošināšana atbilstoši redzes funkcionālajam stāvoklim. 3. Audioieraksti un tehniskie līdzekļi, lai nodrošinātu iespēju noklausīties lielāka apjoma tekstus. 4. Specializētas datorprogrammas vājredzīgiem lietotājiem (IT, komunikācijas). 5. Tiflotehnika vājredzīgiem lietotājiem atbilstoši nepieciešamībai (mērinstrumenti ar skaņas funkciju, krāsu noteicējs, mājsaimniecības aprīkojums ar skaņas funkciju u. tml.). 6. Palielinošās ierīces (lasāmie aparāti, lupas). 7. Atbilstošs izglītības iestādes iekārtojums – vides objektu kontrastējošs noformējums, kontrastējošas vadlīnijas grīdā iekštelpās un ar atšķirīgu reljefu struktūru – ārējā vidē, elektroslēdžu un kontaktligzdu vietu kontrastains apzīmējums, kāpņu pirmā un pēdējā pakāpiena krāsojums dzeltenā krāsā, durvju aplodu krāsojums kontrastaini atšķirīgs no sienu krāsojuma,	

			kontrastējošs marķējums uz stikla durvīm	
2. Atbalsta pasākumi izglītojamiem ar dzirdes traucējumiem				
Nedzirdīgi izglītojamie ar kohleāriem implantiem vai dzirdes aparātiem bez dinamikas verbālās valodas attīstībā. Vājdzirdīgi izglītojamie ar kohleāriem implantiem vai dzirdes aparātiem bez pietiekamas dinamikas verbālās valodas attīstībā	1. Burtisks uzdevumu nosacījumu tulkojums zīmju valodā. 2. Pedagogam atļauts uzdevumu nosacījumus izskaidrot mutiski un/vai zīmju valodā. 3. Pārbaudes darbos atbrīvot no klausīšanās daļas. 4. Uzdevumu nosacījumu un teksta papildu atkārtošana. 5. Mutvārdu uzdevumos atļauts izmantot zīmju valodu. 6. Izglītojamā mutvārdu atbildes aizstāšana ar rakstisku atbildi. 7. Pagarināts darba izpildes laiks – līdz 100 % no kopējā darba laika. 8. Iespēja izmantot atgādnes	1. Individuālas nodarbības speciālā pedagoga vai speciālās izglītības skolotāja, kurš specializējies darbam ar izglītojamiem, kuriem ir dzirdes traucējumi, vadībā. 2. Subtitru vai zīmju valodas nodrošinājums ārpusstundu pasākumos. 3. Priekšmetu, telpu, objektu nosaukumu izvietošana vidē, kurā uzturas izglītojamais ar dzirdes traucējumiem	1. Metodiskie materiāli skaņu artikulācijas apguvei un skaņu automatizēšanai. 2. Mācību grāmatas un mācību līdzekļi atbilstoši speciālās izglītības programmai. 3. Teksti vieglajā valodā, vizuālie uzskates materiāli, alternatīvās komunikācijas datorprogrammas. 4. Videoieraksti. 5. Datorprogrammas izrunas mācīšanai, valodas veidošanai un dzirdes uztveres attīstīšanai. 6. Datorprogramma "Runas atpazinējs". 7. FM sistēmas. 8. Vizuālais starpbrīža zvans. 9. Spoguļi individuālām nodarbībām. 10. Indukcijas cilpa zālē. 11. Skaņas izolācija individuālā darba kabinetos. 12. Solu izvietojums U formā. 13. Dienesta viesnīcā vizuālās ugunsgrēka signalizācijas sistēmas, ugunstrauksmes vibroelementi (kas paliekami zem matrača, spilvena)	1. Pedagoga palīgs, kurš zina zīmju valodu un pārzina mācību darba metodiku ar izglītojamiem ar dzirdes traucējumiem. 2. Speciālais pedagogs darbam ar nedzirdīgiem un vājdzirdīgiem izglītojamiem vai audiologopēds (individuālam darbam dzirdes uztveres attīstīšanai un izrunas veidošanai)

Vājdzirdīgi izglītojamie ar kohleāriem implantiem vai dzirdes aparātiem ar pietiekamu dinamiku verbālās valodas attīstībā	1. Nodrošināta uzdevumu nosacījumu un teksta papildu atkārtošana. 2. Mutvārdu runas attīstību stimulējošu metožu un paņēmienu izmantošana. 3. Mutvārdu atbildes aizstāšana ar rakstisku atbildi. 4. Pagarināts darba izpildes laiks līdz 100 % no kopējā darba laika. 5. Pārbaudes darbos var atbrīvot no klausīšanās daļas. 6. Klausīšanās procesā pauzes starp uzdevumu nosacījumiem vismaz 100 % garākas. 7. Iespēja ierakstu pilnā apjomā klausīties divas reizes. 8. Iespēja izmantot atgādnes	1. Individuālas nodarbības speciālā pedagoga vai speciālās izglītības skolotāja vadībā, kurš specializējies darbam ar izglītojamiem ar dzirdes traucējumiem	1. Metodiskie materiāli skaņu artikulācijas apguvei un automatizēšanai. 2. Mācību grāmatas un mācību līdzekļi atbilstoši speciālās izglītības programmai. 3. Teksti vieglajā valodā, vizuālie uzskates materiāli, alternatīvās komunikācijas datorprogrammas. 4. Audioieraksti un videoieraksti. 5. Datorprogrammas izrunas mācīšanai, valodas veidošanai un dzirdes uztveres attīstīšanai. 6. FM sistēmas. 7. Indukcijas cilpa. 8. Skaņas izolācija individuālā darba kabinetā (nav nepieciešama, ja ir FM sistēma vai cilpa). 9. Solu izvietojums U formā	1. Pedagoga palīgs, kurš pārzina mācību darba metodiku ar izglītojamiem ar dzirdes traucējumiem. 2. Speciālais pedagogs darbam ar nedzirdīgiem un vājdzirdīgiem izglītojamiem, logopēds vai audiologopēds (individuālam darbam dzirdes uztveres attīstīšanai un izrunas veidošanai)
3. Atbalsta pasākumi izglītojamiem ar fiziskās attīstības traucējumiem				
Izglītojamie ar fiziskās attīstības traucējumiem	1. Rakstiska darba aizstāšana ar mutiskām atbildēm, kuras tiek fiksētas audioierakstā, ja izglītojamais fiziskās attīstības traucējumu dēļ nevar izmantot rakstāmrīku. 2. Pagarināts darba izpildes laiks. 3. Palielināts starpbrīžu skaits. 4. Garākas atpūtas pauzes.		1. Inženiertehniskā piemērotība – uzbrauktuves, lifti, pielāgotas durvis, tualetes, dušas telpas izglītojamiem invalīdu ratiņos. 2. Individuāli pielāgoti mācību krēsli, galdi, pretslīdes paliktnis uz darba galda. 3. Palīgierīces un speciāli rakstāmpiederumi.	1. Skolotāja palīgs vai asistents (ar Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas atzinumu). 2. Psihologs

	5. Iespēja aizstāt mutvārdu atbildi ar rakstisku/zīmējumu (ja nav iespējams demonstrēt runātprasmi)		4. Datora izmantošana bez teksta redaktora iespējām rakstiskas atbildes sniegšanai. 5. Speciāli rīki izglītojamā ēdināšanai	
4. Atbalsta pasākumi izglītojamiem ar valodas traucējumiem				
Izglītojamie ar valodas traucējumiem	1. Specifisku treniņu nodrošināšana skaņas atpazīšanai un apgūto skaņu nostiprināšanai. 2. Iespēja aizstāt mutvārdu atbildi ar rakstisku (ja nav iespējams demonstrēt runātprasmi). 3. Iespēja izmantot atgādnes. 4. Verbālās informācijas papildināšana ar vizuālo informāciju. 5. Pagarināts darba izpildes laiks – līdz 30 % no kopējā darba laika	1. Individuālas nodarbības. 2. Logopēdiskās nodarbības	1. Dators, t. sk. personīgā ierīce, ar programmnodrošinājumu, t. sk. teksta labošanas rīkiem un balss sintezatoru. 2. Mācību un metodiskie materiāli logopēdijas nodarbībām	Logopēds
5. Atbalsta pasākumi izglītojamiem ar mācīšanās traucējumiem (jauktiem attīstības traucējumiem)				
Izglītojamie ar: 1) mācīšanās traucējumiem; 2) jauktiem attīstības traucējumiem pirmsskolas izglītības posmā	1. Iespēja izmantot atgādnes. 2. Pagarināts darba izpildes laiks – līdz 30 % no kopējā darba laika. 3. Iespēja izmantot palīglīdzekļus, kuri uzlabo teksta uztveri. 4. Iespēja pedagogam lasīt priekšā uzdevuma nosacījumu, iekrāsot galvenos (atslēgas) vārdus lasāmajā tekstā. 5. Iespēja verbālo informāciju papildināt ar vizuālo informāciju. 6. Samazināt darba apjomu	Nodarbības pie logopēda un speciālā pedagoga	1. Digitālie mācību līdzekļi – audio mācību grāmatas un audio daiļliteratūra. 2. Dators, t. sk. personīgā ierīce, ar programmnodrošinājumu, t. sk. teksta labošanas rīkiem un balss sintezatoru	1. Speciālais pedagogs. 2. Skolotājs logopēds

6. Atbalsta pasākumi izglītojamiem ar garīgās veselības traucējumiem				
Izglītojamie ar garīgās veselības traucējumiem	1. Izmantot atgādnes (vizuālas, verbālas, taktilas) darba organizēšanai. 2. Ieviesti un konsekventi uzturēti skaidri zināmi kārtības noteikumi. 3. Samazināt vienlaikus doto instrukciju skaitu. 4. Verbālo informāciju papildināt ar vizuālo informāciju (u. c. maņu veidiem). Vizuāls atbalsts (individuāli vizuāli dienas un/vai stundu plāni utt.). 5. Pagarināts darba izpildes laiks – līdz 30 % no kopējā darba laika. 6. Palielināts starpbrīžu skaits. Iekļaut dinamiskās pauzes. 7. Izstrādāt individuālo uzvedības korekcijas plānu, nodrošinot uzraudzību mācību stundās un ārpus tām. Individuāla pieeja mācību slodzes pielāgošanai	Psihologa konsultācijas	1. Darba vietas iekārtošana, iespējami samazinot apkārtējos stimulus, kas varētu novērst uzmanību. 2. Iekārtota relaksācijas vieta. 3. Vizuāls atbalsts izglītības iestādes telpās	1. Psihologs. 2. Pedagoga palīgs
7. Atbalsta pasākumi izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem				
Izglītojamie ar garīgās attīstības traucējumiem	1. Izmantot atgādnes (vizuālas, verbālas, taktilas) mācību darbā. 2. Samazināt vienlaikus doto instrukciju skaitu. 3. Verbālo informāciju papildināt ar vizuālo informāciju (u. c. maņu veidiem), vizuāls atbalsts (individuāli vizuāli dienas un/vai stundu plāni utt.). 4. Iespēja atsevišķas mācību tēmas apgūt individuāli speciālā pedagoga vadībā.		1. Mācību līdzekļi atbilstoši speciālās izglītības programmai. 2. Mācību materiāli vieglajā valodā. 3. Uzdevumi individuāli modificēti atbilstoši izglītojamā attīstības līmenim. 4. Dators ar standarta programmatūru un komunikācijas atbalsta	1. Speciālais pedagogs (speciālās izglītības skolotājs). 2. Skolotāja palīgs. 3. Skolotājs logopēds

	5. Praktiskā darbība un tūlītēja iemācītā lietošana		programmu, alternatīvie komunikācijas līdzekļi. 5. Planšetdatori individuālajam darbam	
8. Atbalsta pasākumi izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem				
Izglītojamie ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem	1. Izmantot atgādnes (vizuālas, verbālas, taktilas) mācību darbā. 2. Verbālo informāciju papildināt ar vizuālo informāciju (u. c. maņu veidiem), vizuāls atbalsts (individuāli vizuāli dienas un/vai stundu plāni utt.). 3. Iespēja atsevišķas mācību tēmas apgūt individuāli speciālā pedagoga/pedagoga palīga vadībā. 4. Maksimāla iesaistīšanās praktiskās aktivitātēs, pašaprūpes iemaņu pilnveidošana	Pedagoga palīga (speciālās izglītības skolotājs vai speciālais pedagogs) individuāls atbalsts ārpus mācību stundām	1. Attīstības līmenim atbilstoši mācību materiāli. 2. Individuāli modificēti mācību materiāli atbilstoši izglītojamā attīstības līmenim un spējām. 3. Alternatīvās komunikācijas līdzekļi. 4. Planšetdatori individuālajam darbam. 5. Dators ar standarta programmatūru un komunikācijas atbalsta programmu. 6. Palīglīdzekļi sensoro problēmu mazināšanai. 7. Speciāli iekārtota darba vieta atbilstoši izglītojamā vajadzībām	1. Pedagoga palīgs vai speciālais pedagogs (speciālās izglītības skolotājs). 2. Skolotāja palīgs. 3. Skolotājs logopēds